

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach	2,65 "
Na pocztę, już z odnośnikiem	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na pocztę, już z odnośnikiem	8,47 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA:

na 4 a renie 6 lin. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczy w guldenach. Zmniejszenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie krajowej. Trzysobnego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —
Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Sylwestra
Środa: Nowy Rok

CHOJNICE, środa dnia 1. stycznia 1930 r.

Słońca wschód 8.14 zachód 15.53
Miesiąca wschód 9.11 zach. 15.47

Europa i Polska z Nowym Rokiem 1930

Przez cały, kończący się dzisiaj rok, jak i przez szereg poprzednich lat nie zdołała jeszcze ludzkość, mimo wysiłków, zlikwidować zupełnie tych dotkliwych następstw, jakie pozostawiła po sobie długoletnia, niebywała w dziejach wojna światowa.

Chociaż cprawda siła życiowa uruchomiła już dawno schorzały przez wojnę organizm państw europejskich i główne objawy tej choroby zostały już pokonane, to jednak jej dalsze objawy jeszcze dotąd wpływają szkodliwie na życie gospodarcze Europy.

Zubożała wojną Europa nie prędko jeszcze wróci do normalnego, przedwojennego stanu. Do niedawna jeszcze nieuregulowane stosunki między wierzycielem — Francją i dłużnikiem — Niemcami wytworzyły dość poważne komplikacje w systemie gospodarczym Europy. W tym roku wprawdzie konferencja w Hadze uregulowała kwestję odszkodowań niemieckich, ale mimo to między Francją, przed wojną będącą obok Anglii głównym bankierem Europy i Niemcami, zalewającą ją swoją produkcją przemysłową, — nie ustalily się jeszcze warunki normalnego, zdrowego gospodarczego życia.

Równocześnie w bilansie ekonomicznym Europy brakuje już od dwustu lat jednego z najżywniejszych przed wojną czynników, jakim była Rosja. Ta Rosja, która przed wojną zasilała przedludnione, przemysłowe kraje Europy swoją produkcją rolniczą i surowcami — jest dzisiaj pomimo swych przyrodzonych skarbów, najuboższym krajem naszego kontynentu, zdziesiątkowanym przez głód, epidemie i szkodliwą doktrynerską gospodarkę, jako następstwo wielkiej rewolucji socjalnej. Rosja ze zrujnowaniem podłożem jej dawnego życia, daleką jest jeszcze od ustalenia trwałego swoich fundamentów państwowych i gospodarczych.

Wskutek różnych powodów do równowagi sił nie doszły jeszcze i inne państwa Europy, a w szczególności państwa nowe, mocą Traktatu Wersalskiego do życia powołane. Do tych ostatnich należy i Polska, chociaż nie jest ona nieznanym w Europie z dawnych wieków tworem państwowym.

Rzucona w odmet europejskiego chaosu, zanim zdołała ustalić swój rząd i skonsolidować stosunki społeczne, zanim odbudowę swoją pod bezpieczny dach wprowadziła, — stanęła Polska wobec niezmiernych trudności i jakkolwiek w gorączkowej swojej pracy w ciągu tych jedenastu lat wiele popełniła błędów, nie utraciła przecież gruntu, na którym dalej rozbudowę swoją prowadzić może.

To też gdy dzisiaj z okazji Nowego Roku sięgnijemy myślą wstecz w burzliwe lata krótkich dziejów naszej odrodzonej Ojczyzny, wielką czerpiemy pociechę i zachętę do dalszej usilnej pracy.

Mimo wszystko udało nam się jako tako utrwalić warunki życia gospodarczego, a dorywczosć, dyktantyzm i partyjne doktrynerstwo w zakresie finansowym, muszą wkrótce ustąpić miejsca fachowej wiedzy i praktycznej znajomości rzeczy. By można było położyć silne podwaliny pod naszą egzystencję państwową i gospodarczą. **Przeżywamy bowiem ciężki kryzys gospodarczy.** Brak kapitałów, daje się nam mocno we znaki, odbijając się niekorzystnie na całości i rozwoju naszego życia gospodarczego. **Ogólne zubożenie daje się dzisiaj silnie odczuwać, niż w czasie inflacji. Przemysł nasz z różnych powodów dusi się w ciasnych ramach, w handlu panuje zastój, bezrobocie staje się groźną plagą społeczną, jednym słowem sytuacja jest nad wyraz poważna.**

Obecny kryzys gospodarczy który przeżywamy, łączy się oczywiście także w dużej mierze z ogólnym zubożeniem powojennej Europy.

Nowy rząd utworzony

Skład nowego gabinetu.

Warszawa, 29. 12.

W niedzielę o godzinie 3 po południu Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dekrety, mianujące członków nowego rządu. Pismo do premiera Bartla ma poniższe brzmienie:

Do Pana prof. dra Kazimierza Bartla we Lwowie: Mianuję Pana Prezesem Rady Ministrów. Równocześnie na wniosek Pański mianuję: P. Henryka Józefskiego, wojewodę wołyńskiego — ministrem spraw wewnętrznych; p. Augusta Zaleskiego, senatora — ministrem spraw zagranicznych;

Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego — ministrem spraw wojskowych; dra Sławomira Czerwińskiego — ministrem wyznań religijnych i oświecenia publ.; inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego, posła do Sejmu Rzeczypospolitej — ministrem przemysłu i handlu;

inż. Alfonsa Kühna — ministrem komunikacji; prof. dra Maksymiljana Matakievicza — ministrem robót publicznych;

Premjer Bartel o swoich zadaniach

Warszawa, 31. 12. (AW.) Prof. Bartel opuszczając pałac w Spale po podpisaniu przez p. Prezydenta nominacji nowego gabinetu, oświadczył jednemu z przedstawicieli prasy:

„Czeka mnie bardzo odpowiedzialna, cięższa może, niż kiedykolwiek, praca. Widzę to jasno i

Aleksandra Prystora — ministrem pracy i opieki społecznej;

prof. dr. Witolda Staniewicza — ministrem reform rolnych;

inż. Ignacego Boernera — ministrem poczt i telegrafów;

oraz poruczam kierownictwo: ministerstwa skarbu — Ignacemu Matuszewskiemu, posłowi nadzwyczajnemu i ministrowi pełnomocnemu przy królewskim rządzie węgierskim;

ministerstwa sprawiedliwości — Feliksowi Dutkiewiczowi, prezesowi sądu apelacyjnego w Warszawie;

ministerstwa rolnictwa — Witoldowi Leńskiemu, podsekretarzowi stanu w ministerstwie rolnictwa.

Spała, dnia 29 grudnia 1929 roku

Prezydent Rzeczypospolitej
Ignacy Mościcki.

Prezes Rady Ministrów
Kazimierz Bartel.

Premjer Bartel objął urządowanie.

Warszawa, 31. 12. (Tel. wł.) Wczoraj o godz. 1 w południe premier Bartel objął urządowanie

z ręk p. Świtalskiego. O godzinie 1,20 przybył do Sejmu na konferencję z marsz. Daszyńskim.

Zaprzysiężenie ministrów — dziś

Zaprzysiężenie członków nowego gabinetu odbędzie się dziś we wtorek o godzinie 13 na zamku Wojewoda warszawski Jaroszewicz obejmie stanowisko wojewody wołyńskiego na miejsce p. Józefskiego. Drugi wiceminister spraw wojskowych,

szef administracji wojskowej gen. Zarzycki, został przeniesiony do Generalnego Inspektoratu Armii a jego miejsce objął gen. Składkowski. Pogłoski o podaniu się wiceministra płk. Pierackiego do dymisji jeszcze się nie potwierdzają.

Głosy prasy

W związku z ponownym powołaniem p. prof. Bartla na stanowisko szefa rządu „sanacyjny” organ grupy „pułkowników” „Gazeta Polska” pisze: „radzi jesteśmy, że zarówno osoba nowego premiera, jak i charakter zmian, które nastąpiły w składzie rządu, zwalnia nas od potrzeby zajmowania jakiegokolwiek stanowiska. Ustąpienie p. Bartla w kwietniu rb., potraktowane było tylko jako chwilowe przejście do rezerwy, dla odpoczynku i wyraźna zapowiedź jak najrychlejszego powrotu”.

„Robotnik” twierdzi, iż p. Bartel, przez pozostawienie w gabinecie p. Prystora osłabił znacznie sam z punktu swoją pozycję w sejmie”.

„Gazeta Warszawska” w artykule pt. „Geometria wykreślna” pisze: „z wywiadu udzielonego w trakcie długotrwałych konferencji dowiadujemy się że według prof. Bartla jedyną rzeczywistością w znaczeniu politycznym jest p. marsz. Piłsudski, który w nowym gabinecie zatrzymał tekę ministra spraw wojsk. Wynika z tego, że p. Bartel będzie właśnie na tej podstawie szukał rozwiązania dość trudnego zadania geometrycznego jakie mu zadano”.

Awans por. Zaćwilichowskiego.

Warszawa, (AW.) Były sekretarz prof. Bartla por. Zaćwilichowski przechodzi obecnie z Min. Skarbu do Prezydium Rady Ministrów gdzie obejmie stanowisko szefa gabinetu.

Zastój w przemyśle.

Wilno, (AW.) Z powodu braku zamówień stanęły w Wilnie 3 tartaki.

Anglja nie chce ograniczenia zbrojeń morskich.

Wiedeń, (AW.) Pisma wieczorne donoszą z Tokio, iż minister spraw zagranicznych oświadczył na radzie gabinetowej, że Anglja i Stany Zjednoczone nie przyjęły propozycji co do ustalenia stosunku sił floty 10 : 10 : 7 również i wniosek japoński w sprawie łodzi podwodnych nie został przyjęty.

Na pocieszenie zaznaczyć można, że już z zachodu sygnalizują odprężenie w sytuacji finansowej. Klika mająca dziś jeszcze decydujący wpływ w Polsce, z każdym dniem traci coraz bardziej grunt pod nogami, rozsypuje się. **Oczy całe go społeczeństwa polskiego zwracają się w stronę obozu narodowego,** bo tylko ten jest w stanie podźwignąć Państwo Polskie do wyżyn potęgi i chwały. Jest więc nadzieja, że już w nadchodzącym roku 1930, nastąpi w Polsce znaczne polepszenie warunków życia gospodarczego.

Narazie musimy we własnych siłach szukać załagodzenia obecnego kryzysu. Przedewszyst-

kiem uswiadomić sobie musimy, że żaden rząd bez współpracy całego narodu chorobliwych warunków w kraju usunąć nie jest w stanie.

Drugim elementarnym warunkiem poprawy obecnych stosunków jest powszechna oszczędność ze strony nawet najuboższego choćby obywatela. Pamiętajmy, że państwa i narody bogacą się jedynie wyteżoną i daleko idącą oszczędnością.

A więc praca dla Narodu i Państwa oraz oszczędność niechaj nam będą ideą przewodnią w zaczynającym się roku i w dalszym naszym działaniu dla dobra Polski i Jej chwały.

Dosiego Roku

Szanowej swej Klienteli życzy

Edmund Śliwinski
mistrz rzeźnicki.

Życzenia noworoczne
zasyla swojej Szan. Klienteli 15

Leon Klann,
mistrz blacharski.

Szan. mojej Klienteli oraz wszystkim znajomym

wesołego
nowego roku
Cukiernia i kawiarnia
Radke

Dosiego Roku
życzy 1

W. Bakos,
mistrz rzeźnicki
Gimnazjalna 4-5

Dosiego Roku
swej Szan. Klienteli, przyjaciół i znajomym życzy 2

Klemens Kontek,
Salon fryzjerski dla pań i panów.

Szan. swej Klienteli składa serdeczne życzenia z okazji

nowego roku
Alfons Pierzyński
Gdańska 5. 3

Szan. mej Klienteli z miasta i okolicy życzę szczęśliwego, 5

nowego roku
Wincenty Brzeziński,
mistrz rzeźnicki.

Z okazji
nowego roku
Szan. swej Klienteli, znajomym i przyjaciołom składa najszersze życzenia 7

Pralina chem. M. Gajda
Szan. swej Klienteli z miasta i okolicy wesołego, 12
nowego roku
życzy
Fr. Beyrau,
mistrz rzeźnicki.

Posiedzenie Rady Miejskiej

Na mocy art 34 ustęp 2 Regulaminu Wyborczego z dnia 12. sierpnia 1921 r. Dz. Urzęd. b. dz. pr. nr. 26 poz. 176 — zmienionego rozp. Min. Spraw Wewn. z dnia 30. czerwca 1925 r. — Monitor Polski rok 1925 Nr. 149 — zwołuję niniejszym jawne posiedzenie Rady Miejskiej na **plątek, dnia 3. stycznia 1930 r. o godz. 17-tej** w sali posiedzeń Rady Miejskiej w ratuszu.

Porządek obrad ogłoszony jest przez wywieszenie w sali ratuszowej ogłoszeń w ratuszu. 25

Chojnice, dnia 24. grudnia 1929 r.

Burmistrz

(—) Dr. Sobierajczyk

KINO NOWOSCI

We wtorek 31. 12. o godz. 8.15 i w Nowy Rok o godzinie 6 i 8.15
Największy monumentalny film!

Sodoma i Gomora

(Legenda o grzechu i karze)
Pod niezrównaną reżyserją **M. Kertesa**
W rolach głównych: znane sławy ekranów europejskich **Lucy Dornal** i **Michał Varkonyi**. Oto synteza obrazu w nowym literackim opracowaniu! Ze wszystkich niskich namiętności ludzkich, z mroków nędzy i rozpacz powstał „Grzech”. A za każde przestępstwo i winę musi nastąpić „kara”. 22

Ceny miejsc: Balkon zł. 2, Rezerwowe zł. 1.50, l. m. zł. 1.

W Nowy Rok o godz. 3.30 przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Bogowie, ludzie i zwierzęta.
Od czwartku: **Zycie św. Franciszka z Asyżu.**

Wesołego i szczęśliwego

nowego roku

życzy

Dyrekcja.

Hotel Priebe

Restauracja i Kawiarnia.

Wielka zabawa sylwestrowa.

Koncert-Dancing

Restauracja letna
Krause Wilhelmina

W nowy Rok od godz. 3.30

koncert przy kawie Dancing.

Pączki. Pączki.

Baczność!

w Sylwester i Nowy Rok

odbędzie się

zabawa taneczna

na sali Nowej Ameryki. Świeże pączki i wyborne napoje. Flaki i nogi wieprzowe. Początek o godz. 7. Uprzejmie zaprasza
Gospodarz.

Pokój umeblowany

zaraz do wynajęcia. 16
pl. Jagielloński 11.

Zgubiłem

numer od samochodu 50.920 **Sobczak, Konarzyny.** Znalazca zechce oddać takowy u p. Jasnocha lub w Konarzynie. 32

Jakto ?!

Pan nie abonuje jeszcze „Wielkopolskiej Ilustracji”? 2898
To źle!

Niechaj Pan zaraz zażąda bezpłatnego egzemplarza okazowego od Admin. w Poznaniu, św. Marcin 70.

Służącej.

Węsierski
restauracja, Batorego 1.
Porządna wiejska 17

dziewczyzna

może się od 1. 1. zgłosić.
Człuchowska 11 I. p.

Café Radke

Cukiernia i restauracja.
Chojnice, ul. Człuchowska 22.

W sylwester i Nowy Rok

od godz. 4-tej po poł.

koncert

Dziennie ciastka, wyborne napoje i wino najlepszej jakości.

Hotel Priebe

Restauracja i Kawiarnia

Codziennie koncert artyst.

Kapelmistrz Huzarski.

Państwowe Nadleśnictwo Rytl

sprzedaw. będzie przez licytację w dniu 9. i 16. I. 1930 r. od godz. 10-tej w cberzy p. Pozorskiego w Rytle

drewno opałowe

(szczapy, wałki i chróst) z lesnictw: Myłof, Jaty, i Kosowa-Niw. 19

Nadleśniczy Państwowy.

Na sylwester

polecam

wyborne

pączki i ptysie

Na Nowy Rok

noworoczki

B. RADKE

cukiernia.

Wesołego,
nowego roku

Szan. klienteli życzy

L. Landowski,
Warszawska 1. 8

Swoim Szan. Gościom i przyjaciołom szczęśliwego,

dosiego roku

życzy

T. Koperski.

Wesołego,
nowego roku

Szan. Klienteli z miasta i okolicy życzy

P. Ziemann,
Salon fryzjerski dla pań i panów. 14

Wykwintne manieure 1 zł.

Dworcowa 72. Krakowska.

Poszukuję od 1. 4. 30 r.

dojarza

z szarwarkiem
do 50 krów. 2920

Majątność Szlach. Nowocerkiew.

Pokój

dobrze umeblowany zaraz do wynajęcia. 27
Angowicka 7 I. p.

Po zukuje 2-4 pokojowego

mieszkania

z kuchnią, możliwie w centrum miasta. Zgl. pis. do eksp. Dz. Pom. pod nr. 26

Stacja

dla ucni lub uczennic. Zgłosz. do eksp. Dziennika Pom. 2922

Dosiego Roku

Szan. swej Klienteli i przyjaciółom życzy

Fr. A. Ciepiński
Czł. chowska 7.

Wszyst. moim klientom, przyjaciołom i znajomym

szczęśliwego nowego roku

Józef Laska
Przedsiębiorca budowlany

Szan. Klienteli z Chojnic i okolicy

wesołego, nowego roku

4
życzy
Fryderyk Sauter
pl. Król Jądwi 8
Salon fryzj. dla pań i panów.

Szan. Klienteli, przyjaciółom i znajomym

szczęśliwego, nowego roku

życzy 13
Max Tonn,
mistrz rzeźnicki.

Szan. Klienteli z miasta i okolicy życzę wesołego,

nowego roku

Konst. Seyda,
Rynek 16. 28

Swej Szan. Klienteli kolegom i znajomym

„Dosiego Roku”
Kminikowski,
mistrz fryzjerski 21

Dosiego Roku

życzą swojej Szan. Klienteli

29 **Smejowie.**

Dosiego Roku

Szan. swej Klienteli, przyjaciółom i znajomym życzy 23

Antoni Runowski

Dosiego Roku

Szan. swej Klienteli i przyjaciółom życzy 9

Szczepan Kwapiń.

Życzę swej Szan. Klienteli z miasta i okolicy

wesołego,
nowego roku

Otto Nehring,
24 mistrz rzeźnicki.

Naszej stałej Klienteli z wiosek i miasta

11 życzy

Dosiego Roku

Oskar Welland z żoną.